

7/28329

G.K.150

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610 - 54935812

11.06.2020

Konu : Soru Önergesi (7/28329)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.04.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.648057 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR tarafından verilen 7/28329 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (4 sayfa)

Adres : Üniversiteler Mah.Dumlupınar Bulvarı No:151
Çankaya/ANKARA

Tel : .
Elektronik Ağ : <http://www.ticaret.gov.tr>

Bilgi İçin : Soru Önergeleri Birimi

Fax : 0312449 13 41
E-Posta : stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

İzmir Milletvekili Sayın Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR'a ait 7/28329 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-11) Meyve sebze ticareti yaptığımız ülkeler dahil olmak üzere ticaretimizin yoğun olduğu ülkeler ile gümrük işlemlerinin hızlandırılması, uyumlaştırılması ve basitleştirilmesini sağlamak adına ticarete sevk edilen eşyaya ilişkin bilgileri gönüllülük esası çerçevesinde önceden paylaşmaya dayanan İhracat Veri Değişimi çalışmaları yürütülmektedir. Başta Rusya olmak üzere Belarus ve Azerbaycan ile ihracat veri değişimi projelerimiz bulunmakta olup, diğer ülkeler ile benzer sistemlerin kurulmasını teminen görüşmeler sürdürülmektedir. Rusya ile Basitleştirilmiş Gümrük Hattı adı verilen ve kullanımı ücretsiz olan uygulama 2008 yılından bu yana yoğunlukla yaş meyve-sebze ihracatçılarımız tarafından çabuk bozulabilen ürünlerin teslimatının hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi için tercih edilmektedir. Belarus ve Azerbaycan ile benzer projelerin teknik altyapı çalışmalarının tamamlanmasının ardından uygulanmaya başlanması öngörülmektedir. Diğer taraftan, Azerbaycan ve Gürcistan ile transit beyannamelerinin sistem üzerinden paylaşılması düzenli olarak yapılmakta olup İran, Kazakistan ve Ukrayna ile de ticaretin daha hızlı ve güvenli gerçekleşmesi adına transit veri paylaşımı çalışmaları yürütülmektedir.

Bunun yanında, Güney Kore ile Yetkilendirilmiş Yükümlü Programlarının Karşılıklı Tanınması Düzenlemesi 14.06.2014 tarihinde imzalanmış ve 25.03.2019 tarihinde pilot projenin tamamlanmasının ardından tüm Yetkilendirilmiş Yükümlü firmalarımızı kapsayacak şekilde aktif olarak uygulanmaya başlanmıştır. Bahse konu düzenleme ile yetkilendirilmiş yükümlü belgesi sahibi firmaların, karşılıklılık esası çerçevesinde daha güvenilir olarak kabul edilmesi ve ikili ticarete daha az prosedüre tabi tutulma ve öncelikli kontrol gibi taraf ülke tarafından sunulan kolaylıklardan faydalanması amaçlanmaktadır. Bakanlığımız ile Hong Kong Gümrük İdaresi arasında da benzer bir projenin başlatılması için karşılıklı olarak eylem planı üzerinde görüşmeler sürdürülmektedir.

Başta kiraz olmak üzere kuru ve yaş meyve ve sebze ihracatımızın hacminin mevcut Uzakdoğu ülke pazarlarında artırılmasına ve aynı zamanda ihracatçılarımız için yeni pazarlar açılmasına yönelik olarak çalışmalarımız geçmişte ve hâlihazırda olduğu gibi Covid-19 sonrası dönemde de aynı biçimde sürdürülecektir. Söz konusu ürünlerin ihracatıyla ilgili olarak Uzakdoğu ülkelerinin ilgili makamları ile üst düzey ve teknik seviyede gerçekleştirdiğimiz toplantılarda ürün bazında yürüyen tüm süreçler, protokol çalışmaları, saha ziyaretleri ve test-analizleri ana gündem maddelerimiz arasında yer almakta olup tesis edilen süreçlere ilişkin ilerlemeler izlenmektedir.

Uzakdoğu pazarına kiraz ihracatımızın başlaması ve mevcut pazarlarda önemli pay sahibi olunabilmesi adına teknik seviyede yapılan tüm analiz ve süreçler ile protokollerin güncelleme çalışmaları ilgili özel sektör temsilcileri, ticaret odaları ve İhracatçı Birlikleri ile Tarım ve Orman Bakanlığımızın (TOB) ilgili birimleri ile koordineli biçimde yürütülmektedir. Kiraz ihracatına yönelik protokollerde yer alan hususlarda özel sektörden gelen talep üzerine gerekli güncellemeler yapılmakta ve teknik koşulların (soğuk uygulama, fumigasyon, kombine metodlar gibi) ticari koşullara, ihracatçılarımız için en avantajlı biçimde, uyarlanmasına yönelik muhataplarımız ile müzakerelerimiz ve ortak çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Bunun yanında, Japonya'ya greyfurt ve limon, Çin'e ve Güney Kore'ye kiraz ihracatının önündeki engeller kaldırılmıştır. Buna karşılık, gerek Çin gerekse de Güney Kore'ye kiraz ihracatı şartlarının iyileştirilmesine ve bu ülkelerin yanı sıra Tayland, Tayvan, Vietnam, Filipinler gibi ülkelere yönelik yaş meyve ürünlerinin ihracatının başlatılmasına yönelik çalışmalar ise TOB ile koordineli olarak devam etmektedir.

Ayrıca, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) Gümrükler Genel İdaresi tarafından 21/05/2020 tarihinde yapılan açıklama ile ülkemizden ÇHC'ye süt ürünleri ihraç edebilecek firma listesi duyurulmuş ve sektörümüzün önde gelen firmalarının arasında yer aldığı 54 firma ÇHC'ye süt ürünleri ihracatında farklı ürün gamlarında yetkilendirilmiş bulunmaktadır. Böylelikle ülkemizden ÇHC'ye yönelik süt ürünleri ihracatının önündeki engeller kaldırılmıştır.

Diğer taraftan, 2019 yılı Eylül ayında ÇHC'li yetkililerce gerçekleştirilen yerinde inceleme ziyaretleri sonucunda ülkemizden ÇHC'ye kanatlı eti ihracatı gerçekleştirilebilmesine yönelik süreçte sona yaklaşmıştır.

Ülkemizden Güney Kore'ye kanatlı eti ihracatının başlatılabilmesine yönelik süreç kapsamında ise 2020 yılının Ocak ayı içerisinde Tarım ve Orman Bakanlığı koordinasyonunda Güney Kore yetkili idaresi tarafından ülkemizde bir yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirilmiş olup ziyarete ilişkin Güney Kore tarafından alınan geri bildirimler çerçevesinde çalışmalar devam ettirilmektedir. Kanatlı sektörü için dünyadaki önemli pazarlardan olan Singapur ve yumurta özelinde Hong Kong için de ise hâlihazırda pazara giriş çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, 2020 yılı Nisan ayı içerisinde, ülkemizde konserve edilmiş/ısıtıl işlem ile paketlenmiş et ile yumurta ürünleri üreten işletmelerin akreditasyonlarını aranan koşullara da uymaları halinde kabul edileceği Singapur Gıda İdaresi tarafından Ticaret Müşavirliğimize bildirilmiştir. Söz konusu uygulama sayesinde, Singapur'a anılan ürünlerde ihracatımızın kolaylaşacağı ve akreditasyon süreçlerinin kısılacacağı değerlendirilmektedir.

Bunun yanında, Bilindiği üzere, Koronavirüsün (Covid-19) Çin Halk Cumhuriyeti'nde başlayıp diğer ülkelere yayılmasıyla birlikte, gerek çeşitli sektörlerin tedarik zincirlerinde yaşanan sıkıntılar, gerekse temel ihracat pazarlarımızdaki salgın kaynaklı olumsuz etkilerin artmasıyla ülkemiz ekonomisinde önemli sonuçlara neden olmuş, ihracatımızın yanı sıra dış ticaretimizin lojistiğinde de hem süre hem de maliyetler bakımından olumsuz etkiler yaratmıştır.

Bu kapsamda, yaş meyve ve sebze sektörü dâhil olmak üzere gıda ürünleri ihracatı yapan firmalarımızın bu süreçte yaşadıkları sorunların çözümünü teminen havayolu ile kargo taşımacılığına ilişkin hususlar kapsamında Bakanlığımızca muhtelif çalışmalar yapılmaktadır. Bununla birlikte, ihracatımızın kesintisiz olarak sürdürülebilmesi ve lojistik sıkıntılar sebebiyle yaşanabilecek ihracat kayıplarının önüne geçilebilmesi için ticaret diplomasisi, yurtdışı lojistik merkezler, alternatif güzergâhlar, alternatif taşıma modlarının (demiryolu, denizyolu ve havayolu) özendirilmesi vb. konularda çalışmalar devam etmektedir.

Covid-19 virüs salgını nedeniyle heyet programlarının gerçekleştirilme imkânı bulunmadığından Bakanlığımızca Sanal Ticaret Heyeti programları düzenlenmektedir.

Bu çerçevede, hedef ve öncelikli ülkelerin satın alımcılar ile ihracatçı firmalarımızı çevrimiçi ortamda bir araya getirilerek ikili iş görüşmelerinin düzenlenmesi yönünde çalışmalar devam etmektedir.

Bununla birlikte, Bakanlığımız öncülüğünde kooperatifçiliğe ilişkin politikaların belirlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalardan birisi de “Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı”nın hazırlanmasıdır. Kooperatifçilikle ilgili kurum ve kuruluşlar ile kooperatifler ve üst kuruluşlarının katkılarıyla hazırlanan Strateji kapsamında ülkemizdeki tüm kooperatifleri kapsayacak şekilde hazırlık çalışmaları yürütülmektedir. Strateji ve Eylem Planı çerçevesinde; kooperatif ve üst kuruluşlarının kurumsal yapılarının güçlendirilip daha etkin ve verimli işletmeler haline gelmeleri sağlanarak ekonominin her alanında faaliyet göstermeleri hedeflenmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımız ilgili kuruluşu Türkiye İhracat Kredi Bankasından alınan bilgilere göre;

Banka tarafından, 09.04.2020 ve 30.04.2020 tarihlerinde Kredi Garanti Fonu ile yeni bir kefalet protokolü imzalamış ve bu protokol kapsamında ihracatçılarımıza “Stok Finansman Destek Paketi” oluşturulmuştur. Mevcut koşullarda stoklarını sipariş iptalleri ve talep düşüşü nedeniyle satamayarak taşımak zorunda kalan yaş sebze ve meyve ihracatçılarımızın stok finansmanı amacına yönelik 1 yıl vadeli TL Reeskont Kredisi kullanılmasına ve bu kredi için teminat olarak “Kredi Garanti Fonu Kefaleti” verilmesine başlanmıştır. Bu program kapsamında yıllık %7,25 gibi uygun bir faiz oranı ile ihracatçılarımıza kredi kullanılmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan “Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi” kapsamında, ihracatçılarımıza TCMB kaynaklı kredilerde 3 aya kadar, Bankanın diğer kaynaklarından kullanılmış olan kredilerde 6 aya kadar uzatım imkânı sağlanmıştır. Bu kapsamda kredi kullanmış fakat salgın nedeniyle nakit akışında sorunlar meydana gelen kiraz ihracatçılarının da 30.06.2020 tarihine kadar vadesi gelen tüm kredileri için vade ötelemesi imkânı sağlanmıştır.

Ayrıca, 2018 Kasım ayında açıklanan destek paketi ile özellikle mevsimsel alım dönemleri itibarıyla finansmana ihtiyacın yoğun olduğu aylarda pamuk, incir, üzüm, zeytin, fındık, kayısı ve diğer tarım ürünleri ihracatı yapan firmalara yönelik olarak “Mevsimsel Kredi Destek Programı” başlatılmıştır. Yoğun talep üzerine (2019 yılında bu kapsamda verilen destek miktarı 400 Milyon USD’yi aşmıştır.) söz konusu destek mekanizması 2020’de de devam etmektedir. “Mevsimsel Kredi Destek Programı” kapsamında tarım ürünleri ihracatçılarımızın kredi taleplerine hasat mevsimi olan Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında öncelik verilecek ve firmalarımız finansman imkânlarından hızlıca faydalandırılacaktır.